

Biskop em. Tor Singsaas og Dag Aakre, daglig leder i Kirkens Bymisjon, kronikk i regionavisene, TV- aksjonen 21. oktober 2018:

Mindre alene sammen

TV-aksjonen 2018 nærmer seg med stormskritt. Søndag mobiliseres det i verdensklasse i lille Norge, i en dugnad det ikke finnes maken til. I år går pengene til Kirkens Bymisjon og aksjonen Mindre alene sammen. Målet er ambisiøst. Vi vil gjøre by og land varmere og mer inkluderende. Bak ligger troen på gode møter ansikt til ansikt. Ett møte kan endre et liv. Flere møter kan endre et helt samfunn.

Norge er et land der forskjellene øker. Vi liker ikke å tenke på det, men det er faktisk sånn. Ferske tall viser at flere barn vokser opp i familier med lav inntekt. De store byene er mest utsatt. De politiske tiltakene har ikke vært tilstrekkelige for å utjevne forskjellene. 100 000 barn i Norge lever under den relative fattigdomsgrensen. De utgjør en altfor stor del av vår yngste generasjon. Tallet er i seg selv en kraftig appell. Ikke til veldedighet, men til rettferdighet og handling. Kvaliteten på en kultur fremgår ikke av festtaler og partiprogrammer, men av måten vi behandler dem som trenger oss aller mest.

Alle som jobber med sårbare mennesker ser fattigdommens skyggeside. Vi har tatt i bruk et nytt ord for å betegne den. Vi kaller den utenforskap. Utenforskapet handler ikke om etnisitet eller religion, hvor du kommer fra og hvem du er, men om mulighetene til å delta i samfunnet. I arbeidsliv, fritidsaktiviteter og sosiale fellesskap. Det er mange måter å være utenfor på. For noen er det å mangle en seng å sove i og en jobb å gå til. For andre er det å kjenne seg ensom og isolert, uten en venn å betro seg til, uten penger til å gå på kino. To sterke utsagn fra virkeligheten sier mye om dette: «Jeg kan ikke huske sist noen sa navnet mitt» og «Jeg trodde ikke noen hadde bruk for en som meg».

En by som vil ta inkludering på alvor, må ha rom i den konkrete betydningen av ordet: hus for overnatting, gode møtesteder og gjerne en åpen kirke. Men inkludering har også en mental side. Den dreier seg om holdninger og hjerterom. Om evnen til å avsløre eksklusjonsmekanismene og viljen til å gjøre noe med dem. Her har vi mye ugjort. Endringene i Europa og uroen i verden har ringvirkninger som merkes i våre gater. Nye ansikter har dukket opp. Blant dem er fattige tilreisende og flyktninger langveisfra. De utfordrer vår måte å tenke på og det fryktsomme skillet mellom dem og oss. Vi må ha modige stemmer som ikke tier før ordet *vi* er utvidet fra å bety meg og mine nærmeste til å omfatte det store fellesskapet der alle kan kjenne seg hjemme og vite at de har en plass.

Visjon handler om å se. Det visjonære blikket vår tid trenger, er blikket som ser bak fasadene. Blikket som søker ansikter og tar menneskets sårbarhet på alvor. Dette blikket er alltid truet. Den danske filosofen og teologen Knud Løgstrup, har sagt: *Den enkelte har aldri med et andet menneske at gøre uden at han holder noget af dets liv i sin hånd.*

Vi holder hverandres liv i hendene. Vi bærer og blir båret. For en vakker og skremmende tanke. For et ansvar. For et bilde på sårbarhet og avhengighet. Selv den minste kan holde den største og sterkeste i sine hender. Barnet og mennesker med funksjonshemninger kan gjøre det. Den utstøtte og den fremmede. Det har mange av oss erfart. Våre liv er vevet tett sammen. Derfor trenger vi fellesskap som kan romme alt dette. Ikke bare vår vellykkethet. Men også vår svakhet og vår fortvilelse når livet floker seg til.

Det skjer noe når vi møtes ansikt til ansikt. Da får den navnløse navn. Da trer personen fram og blir tydelig. Da skapes mennesket på nytt. Dette skjer gjennom hele livet, fra spedbarnets nyfødte dager til alderdommens og avskjedens år. Men det skjer ikke i alle møter og aldri når blikket sendes ovenfra og ned. Vi må møte vårt medmenneske i øynehøyde. Vi må bøye oss for å møte barnets ansikt, eller enda mer utfordrende: tiggerens ansikt der hun kneler på fortauet. Den vi ser på og blir hos, får bekreftet sin verdighet. Den vi overser eller farer forbi, gjør vi liten og ubetydelig. Og det skjer noe med oss: I møtet ansikt til ansikt ligger gjenkjennelsens gave som en skjult skatt og som en kilde til solidaritet og kamp for menneskeverdet.

Kirkens Bymisjon og kirkens menigheter har et særlig ansvar for mennesker i nød. Det springer ut av tanken om at alle mennesker er like mye verd. Teologien har et fantastisk uttrykk for dette. Den sier at mennesket er skapt i Guds bilde. Da er det vårt store privilegium å bære Guds bilde i det lille øyeblikket av evigheten som nå en gang ble vårt. Guds bilde viskes ikke ut selv om alt skjærer seg og livet legges i grus. Vi bærer det med oss. Derfor kan vi alltid se inn i den andres ansikt med forventning i blikket. Ingen er bare det du ser.

Jesus Kristus brøt radikalt med religiøse mønstre og alminnelig folkeskikk for å inkludere dem som var rammet av samtidens utenforskap. Han oppsøkte dem og fant dem. De ble lukket inn i fellesskapet og fikk en åpen vei til Gud. Han finner fortsatt veien til smug og bakgater, krigsområder og flyktningeleirer, samfunnets ytterkanter og storbyenes slum. Han bringer en uro mellom oss, en uopphørlig påminnelse om å inkludere dem som er utenfor.

På søndag skjer det igjen. Norge mobiliserer til en storstilt dugnad. Resultatet av dugnaden blir tak over hodet, aktiviteter å gå til, inkluderende fellesskap og møter som kan endre et helt samfunn. 100 000 bøssebærere skal besøke alle landets husstander. Ta godt imot dem når de banker på.